

5. Mattiev, I.B. (2022, February). Innovation technologies in education system and their use. In Conference Zone (pp. 167-168).

6. Маттєв И.Б. (2022, февраль). Важность дистанционного образования в независимом образовании. в конференц-зоне (стр. 20-23).

7. Маттєв, И.Б. (2022). Таълим тизимида инновацион технологиялар ва уларнинг қўлланилиши. Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot, 1(11), 22-24.

XORIJIY TILLARNI O‘RGANISH TIZIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH VA UNING ISTIQBOLLI YO‘LLARI

T.K.Mardiyev SamISI dotsenti
Sevinch Olimjon qizi Bozorboyeva
IRB 122-guruh talabasi
sevincbozorboeva14@gmail.com

Annotatsiya: Xorijiy tillarni o‘rganish tizimini yanada takomillashtirish uchun har xil video darsliklar, yosh bolalarning e’tiborini jalb qiladigan har materiallardan foydalanish kerak. Xorijiy tillarni o‘rganish bo‘yicha har xil talablar qo‘yish lozim. Xorijiy tillarni o‘rganish faqat o‘sha darsdagina o‘sha tildan foydalanish kerak degani emas, aksincha o‘zining tili kabi ko‘proq ishlatish kerak. Xorijiy tillarni o‘rganishning istiqbolli yo‘llaridan to‘g‘ri va unumli foydalansak, o‘sha tilni o‘rganish va o‘rgatish koeffitsiyenti oshadi.

Kalit so‘zlar: yuqori sifatli, video darsliklar, interaktiv dasturlar, taqdim etish, istiqbolli yo‘llar, xorijiy til uchun sertifikatlar, yangi texnologiyalar, samarali kurslar, til bo‘yicha materiallar.

Аннотация: В целях дальнейшего совершенствования системы изучения иностранных языков необходимо использовать различные видеоуроки, все материалы, привлекающие внимание детей раннего возраста. Существуют различные требования к изучению иностранных языков. Изучение иностранных языков не означает, что вы должны использовать этот язык только на этом уроке, а скорее то, что вы должны использовать его больше, как свой родной язык. Если правильно и эффективно использовать перспективные способы изучения иностранных языков, коэффициент изучения и преподавания этого языка увеличится.

Ключевые слова: высокое качество, видеоуроки, интерактивные программы, презентация, перспективные направления, сертификаты по иностранному языку, новые технологии, эффективные курсы, языковые материалы.

Annotation: To further improve the system of learning foreign languages a variety of video tutorials, all materials that attract the attention of young children should be used. There are different requirements for learning foreign languages. Learning foreign languages does not mean that you should use that language only in that lesson, but rather that you should use it more like your own language. If we use promising ways of learning foreign languages correctly and effectively, the coefficient of learning and teaching that language will increase.

Keywords: high quality, video tutorials, interactive programs, presentation, promising ways, foreign language certificates, new technologies, effective courses, language materials.

Kirish. Xorijiy tillarni o‘rganish tizimini yanada takomillashtirish uchun dasturlarni yanada oson va sodda shaklda ishlatish kerak. Foydalanuvchilarning qulaylik, sodda foydalanish va tuzilishlar haqida ko‘proq ma’lumot olishlari uchun dasturlarni yanada oson bo‘lgan shaklda ishlatish muhimdir. Bu dasturlarni hamma uchun oson va qulay qilib qo‘ysa, tillarni o‘rganish tizimi asta sekin rivojlana boshlaydi. Chunki hamma ham hozirgi mukammal dasturlarni tushunmaydi, shuning uchun undan foydalanmaydi. Xorijiy tillarni o‘rganish tizimini takomillashtirish uchun bir nechta istiqbolli yo‘llari bor, bular quyidagilardan iboratdir:

- Yuqori sifatli video darsliklar tuzib uni ijtimoiy tarmoqlarga joylab qo‘ysa, o‘raganayotgan odamlar uchun tillarni o‘rganish sifati ham soni ortadi;

- Mobil ilovalarni qo‘llash: Mobil ilovalar orqali xorijiy tillarni o‘rganish oson va qulay bo‘lishi mumkin;

-Foydalanuvchilar bilan aloqani yaxshilash: Foydalanuvchilar bilan murajat qilish, ularning muammoni yechish va ularning talqinlarini o‘rganish bo‘yicha ko‘rsatmalar o‘tkazish tizimga qo‘shimcha qulayliklar qo‘shishga yordam berishi mumkin;

-Bepul sinov versiyalarini taqdim etish: Bepul sinov versiyalari foydalanuvchilarning tizimning faoliyatini sinab ko‘rishlariga imkon berishi mumkin;

-Xorijiy til darslarini yakunlash uchun sertifikatlar taqdim etish: Foydalanuvchilarga xorijiy til darslarini muvaffaqiyatli yakunlaganlar uchun sertifikatlar taqdim etish ulug‘vor bo‘ladi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev “Xorijiy tillarni o‘rgatish bo‘yicha kelajak uchun mustahkam poydevor bo‘ladigan yangi tizimni yo‘lga qo‘yish vaqti kelgani” ni ta’kidladi. Prezidentimiz raisligida chet tillarini o‘qitish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari yuzasidan videoselektor yig‘ilishlar o‘tkazildi. Endi tashkilotlarda haftaning bir kuni “Xorijiy tillarni o‘zlashtirish va o‘rganish kuni” etib belgilanishi to‘g‘risida munozaralar bo‘lib o‘tdi[1,3-21]. Yangi texnologiyalar xorijiy tillarni o‘rganish tizimlarini takomillashtirishda katta ahamiyatga ega bo‘lishi mumkin.

Quyidagi yangi texnologiyalar tizimni yanada istiqbolli qilishda yordam berishi mumkin:

1.Sun'iy intellekt: Sun'iy intellekt texnologiyalari, foydalanuvchilarning xorijiy tillarni o'rganish jarayonini avtomatlashtirish, personalizatsiyalash va modifikatsiya qilishga yordam berishi mumkin. Sun'iy intellekt tizimlar foydalanuvchining o'rganish ko'nikmalarini va muhimlik bosqichlarini tanituvchi algoritmlar yaratish va bu bilan bog'liq yangi o'rganish materiallarini taklif etish imkonini beradi.

2.Qo'llanma-yo'l qo'llab-quvvatlash modullari: AR va VR texnologiyalari xorijiy tillarni o'rganishda qulaylik va samaradorlikni oshirishga yordam beradi. Misol uchun, foydalanuvchilar virtual o'rgatishlarni ko'rish orqali xorijiy madaniyat bilan sham'g'irlik qilishadi va o'rganish jarayonlarini yanada qiziqarli va interaktiv qilishadi.

3.Mablag'lar: Mablag'lar texnologiyalari foydalanuvchilar uchun shu xorijiy tillarni o'rganish bo'yicha bo'sh va samarador kurslar va materiallar tayyorlashda yordam berishi mumkin. Bu texnologiyalar tizimni yanada masofaviy va ommabop qilib olishga yordam beradi.

4.O'zlashtirilgan o'qitish tizimlari: O'zlashtirilgan o'qitish tizimlari xorijiy tillarni o'rganishda foydalanuvchilarning eng maqbul va samarador o'rganish usullarini o'rganishga imkon beradi. Bu tizimlar alohida foydalanuvchilar talablarini hisobga oladi va ularning personal o'rganish yo'llarini belgilaydi.

Yangi texnologiyalar xorijiy tillarni o'rganish tizimlarini yanada samarali qilishda muhim rol o'ynaydi va foydalanuvchilarga yanada qulaylik va intizomiylik ta'minlaydi. Bu texnologiyalarning qo'llanilishi tizimni yuqori sifatli, zamonaviy va mazmunli qiladigan hollarga olib kelishi mumkin.

Istalgan chet tilini zamonaviy texnologiyalardan foydalanib o'rganish va o'rgatish eng samarador usullardan biri hisoblanadi.

- Kompyuter, telefon, planshet, audio ovozlari orqali chet tilidagi video roliklarni, namoyishlarni dialoglarni kino yoki multfilmlarni ham ko'rish eshitish mumkin.

- Ingliz tili yoki boshqa tildagi audiolari dasturlarni eshitish va tomosha qilish mumkin.

- Zamonaviy va an'anaviy pleyerlar magnitafonlardan foydalanish mumkin.

Ta'lim texnologiyalari bu ta'lim jarayonida zamonaviy texnik vositalardan unumli va samarali foydalanish hisoblanadi. Bunga qo'shimcha ravishda aynan ta'lim jarayoniga zamonaviy innovatsion texnologiyalarni olib kirish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Bunga oddiy misol qilib kompyuterlardan foydalanganda o'quvchi chet tilidagi videoliklarni namoyish larni kino yoki multfilmlarni ham ko'rish ham eshitish mumkin. Shuningdek yana qo'shimcha qilib aytadigan bo'lsak zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda o'rganish faqat

kitoblardan qo'llanmalaridan darsliklardan o'rganish o'quvchini zeriktirib qo'ymaydi. O'zbekistonda xorijiy tillarni ta'lim tizimida tub burilish yasadi chet tillarini bilishga intilish "Til bilgan - el biladi" maqoliga ko'ra ish tutish bizning ko'p tilni bilgan Forobiy, bir necha tillarni qiyosiy o'rganish darajasida bo'lgan keng mushohadali Qoshg'ariy kabi yetuk ajdodlarimizdan merosdir[2,56]. Aynan shulardan kelib chiqqan holda bugungi kun yoshlariga qo'yilayotgan talab ham aynan chet tillarini bilish ekanligini hech birimizga sir emas. Zamonaviy texnologiyalar asosida chet tillarini o'rganish orqali butundunyo hamjamiyatida vatanimizni O'zbekistonning alohida o'rnini ta'minlash va uni yanada kengroq tadbiq qilish uchun ham xorijiy tillarni o'rganish dolzarb va muhim hisoblanadi. O'zbekistonni dunyo xalqlari orasida yanada o'z o'rniga ega bo'lishini ta'minlashda yoshlarning va ular o'rganayotgan xorijiy tillarning o'rni beqiyos sanaladi. Buni yanada mustahkamlash uchun esa til bamisoli ko'prik vazifasini o'tab beradi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsam, xorijiy tillarni o'rganish tizimini yanada takomillashtirish uchun inson avvalo, o'zi astoydil, sithidilda mehnat qilishi kerak. Xorijiy tillarni o'rganish tizimini rivojlantirishda yangi texnologiyalarning o'rni alohida ajralib turadi. Agar biz yangi texnologiyalardan foydalanmasak xorijiy tillarni o'rganish darajamiz sekinlashadi va sifati ham pasayadi. Shuning uchun hammamiz xorijiy tillarni o'rganishda o'zimizda mavjud hamma imkoniyatlardan unumli va samarali foydalansakgina tillarni o'rganishning istiqbolli yo'llarini kashf etamiz. Hozirgi rivojlangan zamonda til bilgan inson hech qayerda xor bo'lmaydi. O'qiymiz, o'rganamiz va izlanamiz. Yangi tillarni o'rganishda davom etamiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1.2012-yil 10-dekabrda "Chet tillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi birinchi Prezidentining N°1875 - qarori.

2. J. Jalolov, Chet til o'qitish metodikasi", Toshkent- 2012

3. Tojiboyev, I. O. (2021). Ingliz tilini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar va umumiy grammatikadan foydalanish to'g'risida. Fan va ta'lim, 2(8), 718-720.

4. Odil o'g'li, T. I. (2021). INGLIZ TILI O'QITISH METODIKASI. Jahon ijtimoiy fanlar xabarnomasi, 1(1), 23-25.